ການຕິດຕາມການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມເພື່ອໃຫ້ເກີດຜົນດີໃນການຈັດການພູມີທັດ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວກະສິກອນໃນທ້ອງຖິ່ນ

ກໍລະນີສຶກສາ: ບ້ານນໍ້ບໍ່, ບ້ານສົບເຈ້ຍ ແລະ ບ້ານຜັກຫົກ ເມືອງໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ

ບຸນຖະໜອມ ບົວຫອມ[1,2], Jeremy Bourgoin[2,3], Guillaume Lestrelin[2,4], Jean-Christophe Castella[2,4]

ບົດຄັດຫຍໍ້

ນັບຕັ້ງແຕ່ຊຸມປີ 1990, ວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນມອບປ່າໄດ້ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາຍໃນທົ່ວປະເທດ ເພື່ອເປັນການເພີ່ມສິດໃນການຖືຄອງທີ່ດິນ, ຢຸດຕິການຖາງ ປ່າເຮັດໄຮ່, ເພີ່ມເນື້ອທີ່ປົກຄຸມປ່າໄມ້ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ, ໂດຍໄດ້ຈັດສັນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ຫຼື ພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ. ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ໄດ້ອອກໃບນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຖືຄອງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຍັງເຮັດບໍ່ໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ ແລະ ຄ່ອຍໆຢຸດເຊົາກິດຈະກຳ ເນື່ອງຈາກວ່າພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍປະການ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການເຂົ້າເຖິງພື້ນທີ່, ຄວາມພ້ອມຂອງພາກສ່ວນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຂາດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ຈົນມາເຖິງປີ 2008, ລັດຖະບານໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງກຸ່ມພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອທົບທວນຄືນການຈັດຕັ້ງວຽກງານຜ່ານມາ ເພື່ອປັບປຸງຄູ່ມືວິທີການໃໝ່ "ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ" ໂດຍເລັ່ງໃສ່ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີກວ່າເກົ່າ.

ຈຸດປະສົງຫຼັກໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້:(1). ເພື່ອສຶກສາຜົນກະທົບນະ�โยบายທີ່ດິນຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດພູດອຍ. (2). ເພື່ອເປັນການວິເຄາະຄວາມຫຼາກຫຼາຍຜົນໄດ້ຮັບຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜ່ານມາ.ພ້ອມທັງປະເມີນລະດັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ.ຊຶ່ງໄດ້ຄັດເລືອກເອົາ3ບ້ານພາຍໃນເມືອງໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ. ໃນຈຳນວນສອງບ້ານທຳອິດແມ່ນສຳເລັດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ແລະ ບ້ານສຸດທ້າຍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສຳເລັດກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວແຕ່ເປັນບ້ານເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ທົດລອງກິດຈະກຳການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມແລ້ວ.

ຈາກການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜ່ານມາແມ່ນບໍ່ໄດ້ມີຜົນກະທົບໂດຍກົງ ຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ. ເນື່ອງຈາກວ່າຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນບໍ່ໄດ້ເຂັ້ມງວດ ຄືດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນເອກກະສານ. ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວ, ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວນັ້ນ ແມ່ນລະບຸພຽງແຕ່ດິນຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃກ້ກັບເສັ້ນທາງ ແລະ ສະດວກໃນການເຂົ້າເຖິງ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການເສຍພາສີຈຳນວນຕອນດິນ. ແຕ່ກໍ່ຍັງມີດິນຈຳນວນຫຼາຍຕອນທີ່ຢູ່ໄກບ້ານບໍ່ໄດ້ຮັບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນແຕ່ຢ່າງໃດ, ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ເຈົ້າຂອງດິນດັ່ງກ່າວ ຍັງສາມາດສືບຕໍ່ທຳການຜະລິດເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍຢູ່. ເນື່ອງຈາກລະດັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນຍັງຕ່ຳເຮັດໃຫ້ຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ການສະແດງຄຳຄິດຄຳເຫັນກ່ຽວກັບວຽກງານດັ່ງກ່າວຍັງຕ່ຳ. ເວົ້າລວມແລ້ວ, ກິດຈະກຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າໃນເມື່ອກ່ອນ ແລະ ວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນປະຈຸບັນ ເຫັນໄດ້ວ່າລະດັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນຕາມລຳດັບເຖິງແມ້ວ່າຈະຄ່ອຍໆເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ບໍ່ໄດ້ແຕກໂຕນກັນຫຼາຍກໍ່ຕາມ.

[1] ສູນຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ (NAFRI)

[2] ແຜນງານໂຄງການ Catch-Up, NAFRI-IRD-CIFOR

[3] ມະຫາວິທະຍາໄລ Queensland (ປະເທດອົດສະຕາລີ, Australia)

[4] ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອການພັດທະນາ (IRD) ແຫ່ງປະເທດຝຣັ່ງ, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ນາໆຊາດ (CIFOR) ແຫ່ງປະເທດອິນໂດເນເຊຍ

Monitoring participatory land use planning for better impact on landscapes and livelihoods

Case studies in Nambor, Sobchia and Pakhok villages, Phonxay district, Luang Prabang province

Bounthanom Bouahom[1,2], Jeremy Bourgoin[2,3], Guillaume Lestrelin[2,4], Jean-Christophe Castella[2,4]

Abstract

Since the early 1990s, a Land Use Planning and Land Allocation (LUP/LA) Programme has been implemented throughout Laos in order to increase land tenure security, to stabilize shifting cultivation, increase forest cover and to avoid the negative impacts of deforestation as to protect the environment in a country that is still rich in forest resources. LUP/LA implementation consists in land use planning, forest and land classification, and land allocation - through the provision of temporary land use certificates to individual household. According to various studies, LUP/LA implementation in Laos did not always encounter the success predicted by the Laotian government. During the decade from 1995 to 2005 LUP/LA continued in most provinces, after which there was a slowdown of activity because it had been undertaken in the majority of accessible villages and there was a marked decrease in funds made available by the government of Laos for LUP/LA in more remote villages. In 2008, a technical advisory group was formed to develop new approaches and procedures and prepare an improved manual on Participatory Land Use Planning (PLUP). The new approach described in this manual concentrates on participatory land use zoning at the village and village cluster levels by using modern technologies such as GPS and GIS.

At this period of transition between LUP/LA and PLUP, our main research objective was to assess the impact of land policy on livelihoods in the uplands of Laos, in particular, to analyze the diversity and the outcomes of LUP/LA implementation. Three villages of Phonxay district of Luangphabang province were selected as study sites. In the two former villages, LUP/LA has been implemented at different times and through different approaches. In the latter village, LUP/LA had not been implemented but the village had been selected for a first experimentation of the new PLUP approach.

The research found that LUP/LA did not influence much in term of livelihood. The land use planning process did not restrict the village agricultural land. Basically, the land use planning did officialize the distribution of the different land uses that existed previously. The land declared by each family during land allocation depended mainly on their reluctance to pay taxes and on the priority given to plots close to the road for registration. As a consequence the remote plots, where shifting cultivation is still practiced, were often left unregistered. The evolution of village land use planning and practices during the past decade from early LUP/LA to pilot implementation of PLUP has been accompanied by a slight increase in local participation.

[1] Agriculture and Forestry Policy Research Centre (AFPRC), National Agriculture and Forestry Research Institute (NAFRI), Vientiane, Lao PDR

[2] Catch-Up Program (Comprehensive Analysis of Trajectories of Change in the Uplands), NAFRI-IRD-CIFOR, Vientiane, Lao PDR

[3] University of Queensland (UQ, Australia)

[4] Institut de Recherche pour le Développement (IRD, France), Centre for International Forestry Research (CIFOR, Indonesia)

1. ພາກສະເໜີ

ອີງຕາມແນວທາງນະ�โยบายຂອງລັດຖະบานลาว, ແນໃສ່ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຍຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ, ເພື່ອເປັນການປົກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໂດຍມີນະโยบายຊຸກຍູ້ ສົ່ງເສີມກິດຈະກຳການປູກພືດເປັນສິນຄ້າ ແລະ ການປູກໄມ້ອຸດສະຫະກຳ. ພ້ອມທັງໄດ້ຈັດຕັ້ງທີມງານ ລົງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ເພື່ອເປັນການກຳນົດຂອບເຂດພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ ແລະ ກຳນົດພື້ນທີ່ຫວງຫ້າມທີ່ຊັດເຈນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ກໍ່ມີນະโยบายຍົກຍ້າຍບ້ານ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກໃຫ້ຫຍັບເຂົ້າມາຢູ່ທາງລົດ ຫຼື ບ່ອນທີ່ສະດວກໃນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ເພື່ອເປັນການເຕົ້າໂຮມເອົາບ້ານນ້ອຍເຂົ້າເປັນບ້ານໃຫຍ່. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ມັນບໍ່ເປັນເລື້ອງງ່າຍໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມ ຢູ່ເຂດພູດອຍຂອງລາວ ເນື່ອງຈາກວ່າການຜະລິດ ຂອງຊາວກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເພິ່ງພາທຳມະຊາດ ເປັນຫຼັກໂດຍທຳການຜະລິດແບບຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ອີງຕາມລັກສະນະທາງພື້ນທີ່ໃນເຂດພູດອຍ ທີ່ເປັນເຂດທຸລະການດານຍາກໃນການເຂົ້າເຖິງ, ລະບົບພື້ນຖານໂຄງລ່າງບໍ່ເອື້ອອຳນວຍ, ຂາດຕະຫຼາດ ແລະ ຂາດພະນັກງານວິຊາການ ສົ່ງເສີມຢູ່ຂັ້ນຮາກຖານ. ດັ່ງນັ້ນ, ລັດຖະບານຈຶ່ງໄດ້ເນັ້ນໃສ່ພັດທະນາເຂດຊົນນະບົດ, ໂດຍການປະຕິຮູບທີ່ດິນໃນເຂດຊົນນະບົດ. ຄືດັ່ງໃນຊຸມປີ 1990, ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ແຜນງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນມອບປ່າຂຶ້ນໃນທົ່ວປະເທດ. ໃນເມື່ອກ່ອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານແບ່ງດິນແບ່ງປ່າ ແມ່ນໄດ້ເຮັດເປັນຂໍ້ຕົກລົງແບ່ງດິນແບ່ງປ່າ ໂດຍການຊ້ອງໜ້າກັນລະຫວ່າງ ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດເອົາຂອບເຂດຊາຍແດນບ້ານ, ພື້ນທີ່ທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ແກ່ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ກຳນົດພື້ນທີ່ສະຫງວນ ແລະ ເຂດພື້ນຟູ. ຈົນມາເຖິງໄລຍະໜຶ່ງໄດ້ປ່ຽນຊື່ມາເປັນວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ເພື່ອເປັນການມອບທີ່ດິນ ທຳການຜະລິດກະສິກຳໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວ. ໃນນັ້ນ, ເມືອງຊຽງເງີນ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ແລະ ແຂວງໄຊຍະບູລີເປັນແຂວງທຳອິດທີ່ໄດ້ລິເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າໃນລາວ. ຊຶ່ງຈຸດປະສົງໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນມອບປ່າ ແມ່ນເພື່ອເປັນການເພີ່ມສິດ ໃນການຖືຄອງທີ່ດິນ, ຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາຂັດແຍ່ງທີ່ດິນ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ໂດຍການກຳນົດ ແລະ ແບ່ງເຂດດິນທຳການຜະລິດໃນລະດັບບ້ານ. ໂດຍມີການແບ່ງເຂດດິນທຳການຜະລິດ, ຊຶ່ງປະກອບມີເຂດປ່າສະຫງວນ, ປ່າຊົມໃຊ້, ປ່າຟື້ນຟູ, ປ່າຜະລິດ, ປ່າສັກສິດ ແລະ ພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດກະສິກຳຕ່າງໆພາຍໃນບ້ານ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ກໍ່ໄດ້ມອບໃບຢັ້ງຢືນ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ໃນໄລຍະເວລາ 3 ປີ ບໍ່ໃຫ້ປະລະພື້ນທີ່. ຖ້າຫາກຄອບຄົວໃດສາມາດທຳການຜະລິດແບບເຮັດໄຮ່ຄົງທີ່ໄດ້ທາງອຳນາດການປົກຄອງ ພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນກໍ່ຈະອອກໃບຕາດິນຖາວອນໃຫ້ໃນຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕໍ່ໜ້າ.

ຈົນມາເຖິງປີ 2000-2006, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນມອບປ່າແມ່ນໄດ້ຄ່ອຍໆ ຍຸດສະງັດລົງເນື່ອງ

ຈາກວ່າຂາດການປະເມີນຕິດຕາມຜົນພາຍຫຼັງສຳເລັດກິດຈະກຳ, ຂາດງົບປະມານຈາກລັດຖະບານ, ຂາດບຸກຄະລາກອນທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ແລະ ຈຳກັດເວລາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຈາກຫຼາຍໆບົດຮຽນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນມອບປ່າທີ່ຜ່ານມາຍັງມີບັນຫາຂໍ້ຄົງຄ້າງຫຼາຍຢ່າງທີ່ເຮັດໃຫ້ວຽກງານບໍ່ໄດ້ຮັບໝາກຜົນດີເທົ່າທີຄວນ,ເນື່ອງຈາກວ່າຂະບວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າທີ່ໄດ້ດຳເນີນໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນທາງດ້ານມາດຖານ, ວິທີການ ແລະ ລວມໄປ ເຖິງການອອກແບບວາງແຜນທີ່ຂາດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ (ການຕັດສິນໃຈ). ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ພາຍຫຼັງສຳເລັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ແລ້ວຈຶ່ງເກີດມີບັນຫາການຂັດແຍ່ງທີ່ດິນ ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ, ຊຶ່ງບັນຫາດັ່ງກ່າວນັ້ນພົວພັນ ເຖິງຫຼາຍປັດໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນະ�โยบายຂອງລັດຖະບານໃນການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ແລະ ຍຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍ, ໂດຍການຈຳກັດພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ພາຍຫຼັງທີ່ປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານຈາກເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກລົງມາອາໃສຢູ່ແຄມທາງລົດບ່ອນທີ່ສະດວກ ໃນການເຂົ້າເຖິງນັ້ນເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ຍ້າຍມາຢູ່ໃໝ່ ກັບປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ບ້ານເກົ່ານັ້ນ ເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກັນທາງດ້ານການນຳໃຊ້ທີ່ດິນເນື່ອງຈາກວ່າບໍ່ມີດິນທຳການຜະລິດແຮໄວ້ໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ ທີ່ຍ້າຍມາຢູ່ໃໝ່ ແລະ ເຮັດໃຫ້ພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດມີຈຳກັດ.

ຈົນມາເຖິງຕົ້ນປີ 2009, ລັດຖະບານໄດ້ທົບທວນຄືນເຖິງກິດຈະກຳທີ່ຜ່ານມາຂອງວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ ແລະ ມອບດິນມອບປ່າໂດຍໄດ້ຈັດຕັ້ງທີມງານທີ່ມາຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຮັດວຽກຮ່ວມກັນເປັນຕົ້ນແມ່ນກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ທົບທວນຄືນເຖິງສະພາບບັນຫາຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນ. ບັນຫາທີ່ດິນແມ່ນເປັນບັນຫາທີ່ຍັງຄົງຄຸມເຄືອ ຊຶ່ງມັນເປັນບັນຫາທີ່ສຳຄັນຫຼາຍ ຕໍ່ກັບຄວາມຢູ່ດີກິນດີຂອງປະຊາຊົນລາວສ່ວນໃຫຍ່ໃນທົ່ວປະເທດ ຊຶ່ງພວກເຂົາເຈົ້າເຫຼົ່ານັ້ນ ເກືອບທັງໝົດອາໄສທຳມະຊາດ ແລະ ເຮັດວຽກຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ. ດັ່ງນັ້ນ, ທີ່ດິນຍັງຄົງເປັນແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທີ່ສຳຄັນທາງດ້ານອາຫານ, ສ້າງລາຍໄດ້, ວິຖີຊີວິດລວມທັງຄວາມປອດໄພຂອງຄອບຄົວ. ທາງທີມງານຈຶ່ງໄດ້ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງວິທີການອັນໃໝ່ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍການສ້າງເປັນຄູ່ມືໃໝ່ທີ່ມີຊື່ວ່າ "ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ", ປະກອບດ້ວຍ 10 ຂັ້ນຕອນ: ການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ,ການລົງສຳຫຼວດພື້ນທີ່ຕົວຈິງ, ການປຶກສາຫາລືກັບທາງອຳນາດການປົກຄອງບ້ານການ, ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການປະເມີນຜົນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງຄູ່ມືດັ່ງກ່າວແມ່ນເພື່ອເປັນການ ເພີ່ມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການອອກຄຳຄິດຄຳເຫັນ, ວາງແຜນ ແລະ ສະເໜີວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຂຶ້ນພາຍໃນຊຸມຊົນຮ່ວມກັນ ແລະທັງເປັນການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ຂະບວນການລິເລີ່ມການວາງແຜນ ແລະ ດຳເນີນງານໃນຫຼາຍລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

2. ຈຸດປະສົງ

ຈຸດປະສົງ ຂອງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ເຖິງສະພາບບັນຫາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າທີ່ໄດ້ດຳເນີດໃນໄລຍະຜ່ານມາ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ກໍ່ເພື່ອສຶກສາເຖິງຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ (ທັງດ້ານບວກ ແລະ ດ້ານລົບ) ໂດຍການສຶກສາເຖິງລະດັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ໃນຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການກຳນົດພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດຕ່າງໆ.

- ເພື່ອປະເມີນຜົນທີ່ໄດ້ຮັບ ພາຍຫຼັງສຳເລັດກິດຈະກຳ ວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ແລະ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.

- ເພື່ອປະເມີນລະດັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ແລະ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.

3. ວິທີການ

3.1 ທົບທວນເອກກະສານ

ທົບທວນເອກກະສານ ຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງເປັນຕົ້ນແມ່ນເອກກະສານ ລະບຽບກົດໝາຍກ່ຽວກັບສິດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ບົດລາຍງານການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບປະເດັນທາງດ້ານທີ່ດິນ (ການສຳປະທານທີ່ດິນ, ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ອື່ນໆ), ທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບຄູ່ມື ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ພ້ອມທັງສຶກສາຄູ່ມືໃໝ່ກ່ຽວກັບວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ໄດ້ລິເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປີ 2010.

3.2. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ໄດ້ລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນ ໂດຍການປຶກສາໂອ້ລົມກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ໄດ້ແກ່ພາກສ່ວນຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ. ໂດຍການສ້າງຮ່າງແບບ ສອບຖາມຂຶ້ນ ຊຶ່ງເນື້ອໃນຕົ້ນຕໍແມ່ນສຶກສາ ເຖິງປະຫວັດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ, ພາກສ່ວນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ, ໄລຍະເວລາ, ພ້ອມທັງສຶກສາເຖິງຄວາມຮັບຮູ້ຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ,ບັນຫາຂໍ້ຄົງຄ້າງທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ການຄັດເລືອກພື້ນທີ່ສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າແມ່ນອີງການປຶກສາໂອ້ລົມ ນຳພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຖິງປະຫວັດຄວາມເປັນມາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງໄດ້ຄັດເລືອກເອົາ 3 ບ້ານເປົ້າໝາຍສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ (ບ້ານນ້ຳບໍ່, ບ້ານສົບເຈ້ຍ ແລະ ບ້ານຜັກຫົກ) ຂອງເມືອງໂພນໄຊ.

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ແບບຟອມສອບຖາມ 2 ຮູບແບບ ເພື່ອສຳພາດປະຊາຊົນຢູ່ບ້ານທີ່ໄດ້ສຳເລັດກິດຈະກຳມອບດິນມອບປ່າ ແລະ ບ້ານທີ່ບໍ່ໄດ້ສຳເລັດ ຊຶ່ງຈະນຳໃຊ້ແບບສອບຖາມປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນເປັນຈຳນວນ 30 ແບບສອບຖາມ/ບ້ານ. ນຳໃຊ້ວິທີການ

ຊຸ່ມຕົວຢ່າງແບບບັງເອີນ ໂດຍການສຶກສາຈາກຂໍ້ມູນທາງດ້ານປະເພດຖານະຄວາມຮັ່ງມີຂອງຄອບຄົວ, ຕຳແໜ່ງ ແລະ ອາຍຸຫົວໜ້າຄອບຄົວ.

ນອກຈາກນີ້, ເພື່ອເປັນການທຳຄວາມເຂົ້າໃຈພື້ນທີ່ຕົວຈິງແມ່ນໄດ້ລົງສຳຫຼວດພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ ແລະ ພື້ນທີ່ລ້ຽງສັດຂອງຊາວກະສິກອນ ພ້ອມທັງສຳຫຼວດພື້ນທີ່ທີ່ມີບັນຫາການຍາດແຍ່ງທີ່ດິນ ຂອງຊາວກະສິກອນພາຍໃນບ້ານ.

3.3 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ນຳໃຊ້ວິທີການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ທາງດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານ. ໂດຍການວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງຄຸນນະພາບ ທີ່ໄດ້ຈາກການປຶກສາໂອ້ລົມນຳພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການສອບຖາມຊາວກະສິກອນ ແລະ ການສັງເກດການໃນຂະບວນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ກໍ່ໄດ້ວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງປະລິມານ ໂດຍການວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງສະຖິຕິເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດ ແລະ ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບ. ສຳລັບການປະເມີນລະດັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ແມ່ນມີການສັງເກດການໃນຂະນະທີ່ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນແຕ່ລະບາດກ້າວ.

4. ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບ

4.1 ຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າເຫັນໄດ້ວ່າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມແມ່ນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ້ວຍຫຼາຍວິທີການທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນແຕກຕ່າງກັນ. ດັ່ງໃນກໍລະນີຂະບວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ຢູ່ບ້ານນ້ຳບ່ທີ່ໄດ້ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນປີ 2008 ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ຫ້ອງການປົກຄອງເມືອງກໍ່ໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງຄະນະກຳມະການມອບດິນມອບປ່າຂຶ້ນຢ່າງເປັນທາງການ ຊຶ່ງຕາງໜ້າຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນເຂົ້າຮ່ວມປະກອບດ້ວຍພະນັກງານຈາກພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ຫ້ອງການສຶກສາ, ກອງຫຼວນ ແລະ ຕຳຫຼວດເມືອງຈຳນວນໜຶ່ງ. ບ້ານນ້ຳບ່ນັບວ່າເປັນບ້ານໜຶ່ງທີ່ໄດ້ສຳເລັດທຸກຂັ້ນຕອນການມອບດິນມອບປ່າ ເນື່ອງຈາກວ່າຂະບວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າໄດ້ດຳເນີນໄປເປັນເວລາ28ມື້ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ ຢ່າງພ້ອມພຽງ, ພ້ອມທັງໄດ້ອອກໃບຢັ້ງຢືນ ການນຳໃຊ້ດິນຊົ່ວຄາວໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຖືຄອງ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ບ້ານນ້ຳບ່ ເປັນບ້ານໜຶ່ງ ທີ່ພົບບັນຫາພາຍຫຼັງສຳເລັດກິດຈະກຳມອບດິນມອບປ່າ, ເນື່ອງຈາກວ່າຄອບຄົວທີ່ຍ້າຍມາຢູ່ກ່ອນໝູ່ໄດ້ຄອບຄອງເອົາດິນທຳການຜະລິດ ແລະ ລວມໄປທັງດິນທີ່ຢູ່ອາໃສເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍເພື່ອເກັບແຮ ໄວ້ໃຫ້ພີ່ນ້ອງຂອງຕົນເອງ ແລະ ຈຳນວນໜຶ່ງກໍ່ເກັບແຮໄວ້ຂາຍໃຫ້ຄອບຄົວທີ່ຍ້າຍມາຢູ່ໃໝ່ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ລາຄາທີ່ດິນພາຍໃນບ້ານເພີ່ມສູງຂຶ້ນ.

ບ້ານສົບເຈ້ຍ ໄດ້ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການມອບດິນມອບປ່າ ໃນປີ 1999 ໂດຍໄດ້ຮັບການ

ສະໜັບສະໜູນທຶນຮອນຈາກໂຄງການ EU ປະ ສານສົມທົບກັບທຶນຫ້ອງການປົກຄອງເມືອງ, ເປັນບ້ານທຳອິດພາຍໃນກຸ່ມ ບ້ານສົບເຈ້ຍທີ່ໄດ້ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິມອບປ່າ, ແຕ່ ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນຍັງເຮັດບໍ່ໄດ້ດີເທົ່າ ທີ່ຄວນເນື່ອງຈາກຈຳກັດໄລຍະເວລາໃນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ແລະ ຂາດການມີສ່ວນ ຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານບໍ່ສາມາດກຳ ເນື້ອໃນໄດ້. ພາຍຫຼັງສຳເລັດວຽກງານມອບດິນ ມອບປ່າມາໄດ້ໄລຍະໜຶ່ງ, ແລ້ວທາງອຳນາດການ ປົກຄອງເມືອງ ກໍ່ໄດ້ມີນະໂຍບາຍເຕົ້າໂຮມບ້ານ ນ້ອຍໃຫ້ເຂົ້າເປັນບ້ານໃຫຍ່ ໂດຍໄດ້ຜັກດັນໃຫ້ ປະຊາຊົນບ້ານຫ້ວຍສີຍົວຍົກຍ້າຍລົງມາອາໄສ ຢູ່ບ້ານສົບເຈ້ຍໃນປີ 2008. ແຕ່ພາຍຫຼັງຍົກຍ້າຍ ບ້ານສຳເລັດແລ້ວປະຊາຊົນທັງສອງບ້ານບໍ່ສາ ມາດເຈລະຈາຕົກລົງກັນໄດ້ ເນື່ອງຈາກປະຊາຊົນ ບ້ານສົບເຈ້ຍບໍ່ເຫັນດີທີ່ຈະແບ່ງດິນທຳການ ຜະລິດໃຫ້ປະຊາຊົນບ້ານຫ້ວຍສີຍົວເພາະ ພວກເຂົາໄດ້ຮັບໃບນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ຄາວແລ້ວ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນທັງສອງບ້ານມີບັນ ຫາຂັດແຍ່ງທີ່ດິນກັນ. ສຸດທ້າຍປະຊາຊົນບ້ານ ຫ້ວຍສີຍົວຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ກັບຄືນໄປທຳການຜະ ລິດຢູ່ບ້ານເກົ່າຊຶ່ງໃຊ້ເວລາດົນໃນການເດີນທາງ.

ບ້ານຜັກຫົກເປັນບ້ານທຳອິດ ຂອງໃນເມືອງ ໂພນໄຊທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການວາງ ແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍໄດ້ຮັບ ການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການ TABI ຮ່ວມ ກັບອຳນາດການປົກຄອງເມືອງ, ຊຶ່ງເປັນການທົດ ສອບວິທີການອັນໃໝ່ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນຄູ່ມືການ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ໂດຍ ແນໃສ່ວິທີການກຳນົດຂອບເຂດຊາຍແດນທີ່ເລີ່ມ ຈາກລະດັບກຸ່ມບ້ານໄປຫາລະດັບບ້ານພາຍຫຼັງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດຂອບເຂດຊາຍແດນ ໃນລະດັບກຸ່ມ ບ້ານໄດ້ແລ້ວກໍ່ຈະໄດ້ລົງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ຂັ້ນບ້ານຄົບທຸກຂັ້ນຕອນ. ການວາງແຜນແຕ່ຂັ້ນຕອນການມອບດິນທຳການ ຜະລິດໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຖືຄອງ, ທາງທີມງານ ແມ່ນຍັງຈະໄດ້ສືບຕໍ່ເກັບກຳຂໍ້ມູນ. ໂດຍລວມແລ້ວ, ສະພາບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ພາຍໃນບ້ານແມ່ນບໍ່ ມີບັນຫາການຂັດແຍ່ງທີ່ດິນກັນເນື່ອງຈາກວ່າທີ່ ດິນທຳການຜະລິດພາຍໃນບ້ານແມ່ນຍັງເອື້ອອຳ ນວຍ ແລະ ພຽງພໍໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວທຳການຜະ ລິດ, ແຕ່ບັນຫາກໍ່ແມ່ນ ພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດສ່ວນ ໃຫຍ່ແມ່ນເປັນເຂດຄ້ອຍຊັນ ແລະ ບໍ່ເໝາະສົມ ໃຫ້ແກ່ການປູກຝັງ. ດັ່ງນັ້ນ, ທາງອຳນາດການປົກ ຄອງບ້ານຈຶ່ງມີຄວາມສົນໃຈ ໃນກິດຈະກຳການ ລ້ຽງສັດທີ່ຄາດວ່າຈະຊ່ວຍ ໃຫ້ພວກເຂົາຫຼຸດພົ້ນ ອອກຈາກຄວາມທຸກຍາກໄດ້. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ບັນຫາຂອບເຂດຊາຍແດນບ້ານທີ່ບໍ່ຈະແຈ້ງນັ້ນກໍ່ ຍັງເປັນບັນຫາທີ່ຄຸມເຄືອຢູ່ເພາະອຳນາດການປົກ ຄອງໃນແຕ່ລະບ້ານໃກ້ຄຽງ ແມ່ນຍຶດເອົາຂອບເຂດ ຊາຍແດນບ້ານ ທີ່ໄດ້ກຳນົດຂຶ້ນໃນເມື່ອກ່ອນ ຊຶ່ງ ບໍ່ມີຫຼັກຖານອ້າງອີງ ຫຼື ບໍ່ມີຂໍ້ຕົກລົງໃດໆ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນ ໃນບ້ານອື່ນໆລັກລອບເຂົ້າ ມາເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ທຳການຜະລິດ ກາຍເຂດຊາຍແດນ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ບູລິມະສິດຫຼັກໃນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າທີ່ໄດ້ ຈັດຕັ້ງໃນທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນເພື່ອເປັນການແກ້ໄຂບັນ

ຫາຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານທີ່ດິນລະຫວ່າງບ້ານທີ່ມີບັນຫາຈາກການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານ. ເນື່ອງຈາກວ່າໃນເມື່ອກ່ອນທາງພາກສ່ວນທີກ່ຽວຂ້ອງໃນຂັ້ນເມືອງບໍ່ມີຂໍ້ມູນ ແລະ ບໍ່ໄດ້ກຳນົດເຂດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນລະດັບເມືອງມາກ່ອນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ເກີດມີບັນຫາການຍາດແຍ່ງທີ່ດິນ ຕາມມາພາຍຫຼັງ ແລະ ທາງອຳນາດການປົກຄອງພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນກໍ່ບໍ່ສາມາດໄກ່ເກ່ຍບັນຫາດັ່ງກ່າວນັ້ນໄດ້, ເພາະເປັນບັນຫາທີ່ສັບຊ້ອນ ແລະ ລະອຽດອ່ອນທີ່ຍາກຈະແກ້ໄຂແຕ່ພຽງຝ່າຍດຽວ.

ຕາຕະລາງ 1: ສົມທຽບບາດກ້າວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນຄູ່ມື

ບາດກ້າວ	ບ້ານນໍ້ບໍ່	ບ້ານສົບເຈ້ຍ
1. ກະກຽມກ່ອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	- ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ທີມງານ 7 ມື້ - ໄດ້ທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກຫ້ອງການ ປົກ ຄອງເມືອງ	- ບໍ່ໄດ້ຈັດຝຶກອົບຮົມ - ໄດ້ຮັບທຶນຈາກໂຄງການ EU ສົມທົບກັບ ຫ້ອງການປົກຄອງ ເມືອງ
2. ລົງສຳຫຼວດຂອບເຂດຊາຍແດນບ້ານ ແລະ ກຳນົດແບ່ງ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້	- ປຶກສາຫາລືກັບອຳນາດການປົກຄອງ ບ້ານ ເຖິງຂອບເຂດຊາຍແດນບ້ານ - ທີມງານ ແລະ ປະຊາຊົນລົງ ສຳຫຼວດວັດແທກພື້ນທີ່ຕົວຈິງ ທີ່ມີຄວາມແມ້ນຍຳ	- ປຶກສາຫາລືກັບອຳນາດການ ປົກຄອງບ້ານ ເຖິງຂອບເຂດຊາຍ ແດນບ້ານ - ທີມງານ ແລະປະຊາຊົນລົງສຳ ຫຼວດວັດ ແທກແບບກະຕວງບໍ່ ໄດ້ແທກຕົວຈິງ
3. ເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ ມູນທີ່ໄດ້ມາ	- ເກັບກຳຂໍ້ມູນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນນຳ ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ - ເກັບກຳຂໍ້ມູນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວ	- ເກັບກຳຂໍ້ມູນການວາງແຜນນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນນຳອຳນາດການປົກຄອງ ບ້ານ - ບໍ່ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນການນຳໃຊ້ທີ່ ດິນຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວ
4. ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	ກຳນົດເຂດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າ ໄມ້ (ປ່າສະຫງວນ, ປ່າປ້ອງກັນ, ປ່າ ຜະລິດ, ປ່າຟື້ນຟູ)	ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ບ້ານຍັງບໍ່ທັນຈະແຈ້ງ ແລະ ບໍ່ລະອຽດ

5. ມອບດິນມອບປ່າ	*ບໍ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເທື່ອ*	*ບໍ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເທື່ອ*
6. ລົງສຳຫຼວດ ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດ	ພະນັກງານຈາກຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ, ຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ຫ້ອງການສຶກສາ, ປ້ອງກັນ/ກອງຫຼວນ ແລະ ເຈົ້າຂອງດິນ	ພະນັກງານຈາກຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ເຈົ້າຂອງດິນ
7. ກະກຽມບົດບັນທຶກການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ພ້ອມທັງແຈກຢາຍສິດນຳໃຊ້ທີ່ໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວ	ປະຊາຊົນໄດ້ຮັບໃບນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ (ກວມ 63% ຂອງຄອບຄົວທີ່ຖືຄອງທີ່ດິນ)	ປະຊາຊົນໄດ້ຮັບໃບນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ (ກວມ 54% ຂອງຄອບຄົວທີ່ຖືຄອງທີ່ດິນ)
8. ສັງລວມຂໍ້ມູນ ວຽກງານມອບດິນມອບປ່າໃຫ້ເປັນລະບົບ	*ບໍ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເທື່ອ*	*ບໍ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເທື່ອ*
9. ແຈກຢາຍບົດລາຍງານ ວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ	ບົດລາຍງານ ວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ມີຢູ່ຫ້ອງການກະສິກຳເມືອງ ແຕ່ບໍ່ມີຈັກຊຸດຢູ່ບ້ານ	ມີບົດລາຍງານ ວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ມີຢູ່ຫ້ອງການກະສິກຳເມືອງ ແລະ ບ້ານ
10. ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ	*ບໍ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເທື່ອ*	*ບໍ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເທື່ອ*

4.2 ການຄ້ຳປະກັນພື້ນທີ່

ຈາກການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ເຫັນໄດ້ວ່າແຕ່ລະຄອບຄົວໄດ້ຮັບດິນມາຈາກດິນມູນ, ຈາກການຊື້, ຄອບຄົວເປັນຜູ້ແບ່ງປັນໃຫ້, ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານເປັນຜູ້ແບ່ງໃຫ້ ແລະ ຈຳນວນໜຶ່ງກໍ່ໄດ້ມາຈາກຍາດພີ່ນ້ອງ ເປັນຜູ້ແບ່ງໃຫ້. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ຮູບແບບການຖືຄອງທີ່ດິນ ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ ແມ່ນໄດ້ຈັບຈອງເອົາດິນທຳການຜະລິດໂດຍການຖາງໄຮ່ໝູນວຽນ ທີ່ໄດ້ສືບທອດກັນມາຫຼາຍຊົ່ວຄົນແລ້ວ ໃນຮູບແບບເຈົ້າກົກເຈົ້າເລົ່າຄຸ້ມຄອງ.

ພາຍຫຼັງສຳເລັດ ກິດຈະກຳມອບດິນມອບປ່າໃນຂັ້ນບ້ານແລ້ວທາງຫ້ອງການທີ່ດິນເມືອງໄດ້ອອກໃບນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ ໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຖືຄອງ 3-4 ຕອນດິນເພື່ອທຳການຜະລິດ, ໂດຍສົ່ງເສີມໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ຫັນມາປູກພືດ

ເປັນສິນຄ້າຕາມນະໂຍບາຍຢຸດຕິຖາງປ່າເຮັດ ໄຮ່ເລື່ອນລ່ອຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຈຳນວນ ຄອບຄົວທີ່ໄດ້ຮັບໃບນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວນັ້ນ ກວມອັດຕາສູງ (67%) ຊຶ່ງເຮັດພາຍຫຼັງທີ່ຊາວ ກະສິກອນໄດ້ຮັບໃບນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວນັ້ນ ເປັນການເພີ່ມມູນຄ່າລາຄາທີ່ດິນໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ເຮັດ ໃຫ້ຊາວກະສິກອນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນເກີດມີບັນ ຫາການຄ້າຂາຍທີ່ດິນເກີດຂຶ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ເຮັດໃຫ້ມີຫຼາຍຄອບຄົວທຸກຍາກ ທີ່ບໍ່ມີທຶນຮອນ ພຽງພໍຊື້ດິນທຳການຜະລິດ ບໍ່ມີຄວາມອາດສາ ມາດທີ່ຈະເຮັດການຜະລິດໄດ້ຊຶ່ງ ມັນໄດ້ສົ່ງຜົນ ສະທ້ອນໃຫ້ຄອບຄົວເຫຼົ່ານັ້ນບໍ່ສາມາດປັບປຸງ ຊີວິດການເປັນຢູ່ໄດ້ ແລະ ເປັນການເພີ່ມຄວາມ ທຸກຍາກໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຕື່ມອີກ. ແຕ່ໃນບາງພື້ນທີ່, ຊາວກະສິກອນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ກໍ່ຍັງໄດ້ຖືຄອງ ທີ່ດິນຕົວຈິງ ຫຼາຍກວ່າຈຳນວນທີ່ຕົນເອງໄດ້ຂຶ້ນ ທະບຽນທີ່ດິນນຳທີມງານ ເພື່ອເປັນການຫຼີກລ້ຽງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນຕອນດິນທີ່ເສຍພາສີນຳ ທ້ອງການການເງິນເມືອງ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງເຫັນໄດ້ວ່າ ພື້ນທີ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ໄກຈາກເສັ້ນທາງ ລົດ ຫຼື ໄກບ້ານຍາກໃນການເຂົ້າເຖິງນັ້ນຊາວ ກະສິກອນກໍ່ຍັງສືບຕໍ່ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍ ຢູ່. ເນື່ອງຈາກວ່າບໍ່ມີ ພາກສ່ວນໃດລົງໄປກວດ ກາຕິດຕາມຄືນເຖິງຜົນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເຮັດ ໃຫ້ປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນລະເລີຍຕໍ່ລະບຽບ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ທີ່ທາງບ້ານໄດ້ກຳ ນົດຂຶ້ນ.

ເພື່ອເປັນການຕອບສະໜອງ ນະໂຍບາຍ ລັດຖະບານທີ່ຕ້ອງການເພີ່ມເນື້ອທີ່ປົກຄຸມປ່າໄມ້ ທົ່ວປະເທດໃຫ້ໄດ້ 70% ໃນປີ 2020 ຈາກໃນປະ ຈຸບັນມີປ່າໄມ້ປົກຄຸມກວມ 52%. ດັ່ງນັ້ນ, ວຽກ ງານມອບດິນມອບປ່າຈຶ່ງໄດ້ເລັ່ງໃສ່ກິດຈະກຳ ການຈັດສັນ ແລະ ແບ່ງເຂດດິນທຳການຜະລິດກະ ສິກຳພາຍໃນບ້ານເພື່ອກຳນົດເຂດການຜະລິດ ທີ່ແນ່ນອນ ແລະ ເພື່ອເປັນການເພີ່ມເນື້ອທີ່ປົກ ຄຸມປ່າໄມ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ກິດຈະກຳການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວນັ້ນ ກໍ່ເປັນອີກປັດໄຈ ໜຶ່ງທີ່ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ພາຍໃນບ້ານ ພົບບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຂົ້າເຖິງພື້ນທີ່ທຳ ການຜະລິດເປັນຕົ້ນ ແມ່ນການກຳນົດພື້ນທີ່ປ່າສະ ຫງວນທີ່ກວມເອົາເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດຂອງປະ ຊາຊົນທີ່ເຄີຍທຳການຜະລິດໃນເມື່ອກ່ອນ.

ອີງຕາມການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນເມື່ອ ກ່ອນແມ່ນຂາດການສຶກສາ ແລະ ປະເມີນເຖິງອັດ ຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນປະຊາກອນ: ຈາກ ການກຳເນີດແບບທຳມະຊາດ ແລະ ຈາກການຍົກ ຍ້າຍຖິ່ນຖານຊຶ່ງເປັນບັນຫາທີ່ສຳຄັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ພາຍ ຫຼັງສຳເລັດກິດຈະກຳວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ແລ້ວກໍ່ເຮັດໃຫ້ເກີດມີບັນຫາ ການຂັດແຍ່ງທີ່ດິນ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ຈຳກັດພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ.

ຮູບທີ 1 ການສະໜອງພື້ນທີ່ການຜະລິດຫຼັງມອບດິນມອບປ່າ

4.3 ການປະເມີນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນແຕ່ລະບາດກ້າວ

ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວກົດຈະກຳ ທີ່ປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນເຂົ້າຮ່ວມ ແມ່ນຈະເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມເຜີຍແຜ່ວຽກງານ (ມື້ທຳອິດ), ການສ້າງແຜນທີ່ບ້ານ, ການເຂົ້າຮ່ວມກຸ່ມສົນທະນາຕ່າງໆ (ກຸ່ມຍິງ, ກຸ່ມຊາຍ ແລະ ກຸ່ມເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມ), ການນຳພາທີມງານລົງສຳຫຼວດພື້ນທີ່ຂອບເຂດຊາຍແດນບ້ານ, ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ກອງປະຊຸມສະຫຼຸບຜົນ (ມື້ສຸດທ້າຍ). ຊຶ່ງໃນກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວນີ້, ເປັນການເປີດໂອກາດໃຫ້ແຕ່ລະຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ມີໂອກາດສະແດງຄຳຄິດຄຳເຫັນເພື່ອຫາວິທີທາງແກ້ໄຂຮ່ວມກັນ ແລະ ປຶກສາຫາລືເຖິງແຕ່ລະປະເດັນບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນພາຍໃນບ້ານ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ອຳນາດການປົກຄອງພາຍໃນບ້ານ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນໃນການຕັດສິນໃຈຄັດເລືອກ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກົດຈະກຳນຳທີມງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ (ກຸ່ມສົນທະນາ, ລົງສຳຫຼວດພື້ນທີ່ ແລະ ອື່ນໆ). ເນື່ອງຈາກว່າອຳນາດການປົກຄອງເປັນຜູ້ທີ່ສາມາດຕັດສິນບັນຫາ. ເພາະສະນັ້ນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານໂດຍສະເພາະແມ່ນເພດຍິງບໍ່ກ້າທີ່ຈະສະແດງຄຳຄິດຄຳເຫັນ ເນື່ອງຈາກว່ามันບໍ່ແມ່ນສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ ໃນເມື່ອທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງຂຶ້ນກັບອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ເປັນຜູ້ຕັດສິນໃຈ ແລະ ອີກປັດໄຈໜຶ່ງກໍ່ແມ່ນຍ້ອນຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈຕໍ່ກັບການສະເໜີ ຂອງທາງທີມງານ. ເຊັ່ນດຽວກັນກັບກົດຈະກຳການສ້າງແຜນທີ່ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນພາຍຫຼັງສຳເລັດການສຳຫຼວດພື້ນທີ່ຕົວຈິງນັ້ນມີພຽງແຕ່ພະນັກງານ ຫຼື ທີມງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ມາຈາກພາກຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ, ຈະມີກໍ່ພຽງແຕ່ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານເຂົ້າຮ່ວມນຳຈຳນວນໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ. ຊຶ່ງກົດຈະກຳດັ່ງກ່າວແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍທີ່ຕ້ອງໄດ້ລວບລວມເອົາປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ວາງແຜນຮ່ວມກັນ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ມາເຊິ່ງຄວາມເປັນເອກກະພາບ. ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບແຜນທີ່ ທີ່ທາງທີມງານສ້າງຂຶ້ນ. ເພາະສະນັ້ນ, ເຂົາເຈົ້າກໍ່ບໍ່ຮູ້ວ່າຈະມີການສະແດງຄຳເຫັນຄືໃດ.

ຈາກກິດຈະກຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜ່ານມາໃນຊຸມປີ 1990 ຈົນມາເຖິງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນປີ 2009, ສາມາດປະເມີນລະດັບການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ຄື: ມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນເນື່ອງຈາກວ່າ ເປັນຮູບແບບໃໝ່ໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ເຖິງແມ່ນວ່າຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນຕໍ່ກັບ ຈຸດປະສົງ ຂອງວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງກໍ່ຕາມແຕ່ຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ທາງດ້ານບາດກ້າວໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍັງບໍ່ມີຫຼາຍ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນບາດ ກ້າວການຳນິດເຂດ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນພາຍໃນບ້ານ. ນອກຈາກນີ້, ການອອກສຽງ ແລະ ການປະກອບຄຳຄິດຄຳເຫັນຂອງປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍັງມີໜ້ອຍ. ຊຶ່ງການອອກສຽງດັ່ງກ່າວນັ້ນຈະເປັນຜົນດີໃຫ້ແກ່ການເຈລະຈາຕໍ່ລອງ ກັນກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ກັບອຳນາດການປົກຄອງບ້ານອ້ອມຂ້າງໃນການກິດຈະກຳການກຳນົດຂອບເຂດຊາຍແດນບ້ານ).

ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນຕໍ່ກັບວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ແລະ ທັງເປັນຕົວຊີ້ວັດໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ຜົນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວນັ້ນ ປະສົບຜົນສຳເລັດອັນເປັນທີ່ໜ້າພໍໃຈຂອງສອງຝ່າຍລະຫວ່າງທີມງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກັບປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ. ຈາກການລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນຕົວຈິງ ເຫັນໄດ້ວ່າບ້ານທີ່ປະຊາຊົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນຫຼາຍກິດຈະກຳ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຈະມີປະສິດທິຜົນຫຼາຍກວ່າເນື່ອງຈາກປະຊາຊົນມີຄວາມເຂົ້າໃຈ, ພຶງພໍໃຈຕໍ່ລະບຽບການຈັດການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດພາຍໃນບ້ານທີ່ພວກເຂົາໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມສ້າງຂຶ້ນ. ແຕ່ກົງກັນຂ້າມກັບບ້ານ ທີ່ຂາດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນໃນການສະແດງຄຳຄິດຄຳເຫັນພາຍໃນກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັນ ແລະ ຈັດຕັ້ງເປັນກຸ່ມສົນທະນາກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ຜົນລັບອອກມາບໍ່ເປັນທີ່ໜ້າພຶງພໍໃຈ.

ຮູບທີ 2 ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ໃນກິດຈະກຳການໄດ້ກຳນົດເຂດທຳການຜະລິດ

5. ສະຫຼຸບ

ນະໂຍບາຍມອບດິນມອບປ່າ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜ່ານມານັ້ນ ແມ່ນຍັງເຮັດບໍ່ໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນເນື່ອງຈາກວ່າ ຂາດລະບົບການຕິດຕາມປະເມີນຜົນພາຍຫຼັງສຳເລັດກິດຈະກຳ, ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນປ່ອຍປະລະເລີຍຕໍ່ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດຊຶ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນສາມາດສືບຕໍ່ທຳການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ຊະຊາຍ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນທາງດ້ານບວກ ແລະ ທາງດ້ານລົບແມ່ນຂຶ້ນກັບຫຼາຍປັດໄຈດ້ວຍກັນ. ແຕ່ໜຶ່ງໃນນັ້ນ, ປັດໄຈການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ແມ່ນປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ, ຫາກຂາດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນແລ້ວຈະເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າບໍ່ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ບໍ່ມີສາມາດກຳເນີ້ອໃນໄດ້. ເຮັດໃຫ້ພາຍຫຼັງທີ່ສຳເລັດກິດຈະກຳມອບດິນມອບປ່າແລ້ວ ປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນຍັງສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຄືດັ່ງທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງຜ່ານມາໃນອາດີດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ລະດັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນສົມທຽບລະຫວ່າງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ໃນເມື່ອກ່ອນກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແມ່ນບໍ່ມີຫຍັງແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍເນື່ອງຈາກວ່າການລະດັບການມີສ່ວນຮ່ວມໃນທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນຍັງບໍ່ສາມາດເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້. ການອອກສຽງຫຼືການສະແດງຄຳຄິດຄຳເຫັນຂອງປະຊາຊົນຍັງຕ່ຳ. ເວົ້າລວມແລ້ວ, ວຽກງານມອບດິນມອບປ່າ ແລະ ວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແມ່ນຍັງບໍ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ໄດ້ສົມບູນແບບເທື່ອ. ດັ່ງນັ້ນ, ຫາກຢາກເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ເກີດປະສິດຕິພາບຫຼາຍດ້ານ, ຄວນຈະມີການຮວບຮວມເອົາທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍລຸລ່ວງກິດຈະກຳ ແລະ ຈຸດປະສົງເປົ້າໝາຍຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ເປັນຢ່າງດີ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ຄວນມີການຈັດຕັ້ງເປັນທີມງານເປັນຢ່າງດີກ່ອນທີ່ຈະລົງໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໃນທ້ອງຖິ່ນ.

ເອກກະສານອ້າງອີງ

Florian, R. 2004. Comparative study on practices and lessons in land use planning and land allocation, Consultancy report, MRC-GTZ.

Iris, E. 2001. Analysis of land allocation and implications on land management in Laos, Dresden University of Technology Tharandt, Germany, 25-26 p.

Evrard, O. 2004. The implementation of land allocation and land titling in Laos: impacts on land access and rural livelihoods, FAO's land tenure service and subprogramme 3.1 (access to natural resources) of livelihood support program.

Solivanh, B. 2004. Study on land allocation to individual households in rural areas of Laos, GTZ, Vientiane Lao PDR.

Sawathvong, S. 2004. Experience from developing an integrated land use planning approach for protected areas in Lao PDR, Forest policy and economic 6, 553-566 p.